

K 44253418 : สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม / แผนการจัดการเรียนรู้ /

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ

สุนันทา แซมเพชร : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านอาชีพ สำหรับครูประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม (THE DEVELOPMENT OF TRAINING CURRICULUM ON INSTRUCTIONAL PLAN RELEVANT TO LOCAL WISDOM OCCUPATION FOR PRIMARY SCHOOL TEACHERS SAMUT SONGKHRAM PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อ. ดร. รัชรา เล่าเรียนดี, ผศ. ดร. มาเรียม นิลพันธุ์ และ รศ. สมประสงค์ วมบุญลือ. 292 หน้า. ISBN 974 - 653 - 960 - 4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ (2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ (3) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ และ (4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสามารถและด้านความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้นช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม หลักสูตรฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า (1) ครู ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้องต้องการให้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ เน้นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และต้องการให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ ได้แก่ น้ำตาลมะพร้าว เกือบสมุทร และถ่านไม้โกงกาง (2) หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการฝึกอบรม 5) สื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพสู่การเรียนรู้ 3) ผลผลิตภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ 4) ปฏิบัติการศึกษาดูงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพการทำนาเกลือ และ 5) ปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ (3) การนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับครูประจำชั้น จำนวน 33 คน เป็นเวลา 3 วัน โดยผู้วิจัยและผู้รู้ท้องถิ่นร่วมกันเป็นวิทยากรให้ความรู้ ครูได้รับความรู้จากการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ (4) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่าครูมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพ ก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมและครูมีความคิดเห็นที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงในเรื่องระยะเวลา ควรเพิ่มวิทยากรที่เลี้ยงและเพิ่มการศึกษาดูงาน และครูมีความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพได้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ได้สูงสุดและต่ำสุดคือการวัดและประเมินผล

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1..... 2..... 3.....

K 44253418 : MAJOR : CURRICULUM AND SUPERVISION

KEY WORD : DEVELOPMENT OF TRAINING CURRICULUM/

INSTRUCTIONAL PLAN / LOCAL WISDOM OCCUPATION

SUNUNTA SAMPHET : THE DEVELOPMENT OF TRAINING CURRICULUM ON INSTRUCTIONAL PLAN RELEVANT TO LOCAL WISDOM OCCUPATION FOR PRIMARY SCHOOL TEACHERS SAMUT SONGKHRAM PROVINCE. THESIS ADVISORS : WATCHARA LOWRIENDEE, Ph.D., ASST.PROF. MAREAM NILLAPUN, Ed.D.,AND ASSOC.PROF. SOMPRASONG NUAMBUNLUE, M.Ed. 292 pp. ISBN 974 - 653-960 - 4

The purposes of this research were to : (1) study of fundamental data for developing the training curriculum, (2) construct the training curriculum, (3) implement the training curriculum and (4) evaluate the training curriculum. The sample of this research consisted of 33 teachers in private schools Samut Songkhram province. The instruments used were interview forms, questionnaires, the training curriculum, knowledge and comprehension tests, instructional plan evaluation forms. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The results of this research were : (1) The teachers, the experts and the involved persons wished to have the training curriculum on instructional plan relevant to local wisdom occupations including coconut-palm sugar, salt and mangrove charcoal by workshop. (2) The training curriculum was consisted of principles, objectives, contents, training activities, materials and media, and measurement and evaluation methodologies. The training curriculum contents were: 1) the fundamental knowledge of local wisdom, 2) the integration of local wisdom occupations with learning programs, 3) the local wisdom in Samut Songkram province, 4) the study visit to the workplaces and 5) the instructional plan . (3) The training curriculum was implemented for 3 days with a group of 33 teachers from private schools in Samut Songkhram province. The teachers perceived that the training curriculum were appropriate in all areas with useful contents that could be applied in their instructional plan. (4) According to the result of the training curriculum evaluation , it was revealed that the knowledge and comprehension scores of the teachers before and after the training were statistically significant different at 0.01 level. The teachers had positive opinions towards the training curriculum. The structure of curriculum was suitable. However, training time should be expanded. The number of staffs and visiting place should be increased. As a whole the teachers had the ability in writing instructional plan at a moderate level. But on the aspect of learning activity was at the highest level, and on the evaluation aspect was at the lowest level.

Department of Curriculum and Instruction Graduate School,Silpakorn University Academic Year 2004

Student' s signature

Thesis Advisors'signature 1.....2.....3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ เอาใจใส่ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ จากอาจารย์ ดร.วิชรา เล่าเรียนดี อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ และรองศาสตราจารย์ สมประสงค์ น่วมบุญลือ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ประเสริฐ มงคล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และนายสังจา วงศาโรจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรสงคราม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาดูแลการจัดทำและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียบเรียงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายชวิทย์ เข่งคุ้ม ผู้อำนวยการสถานศึกษา นายประพจน์ แยมทิม รองผู้อำนวยการสถานศึกษา นางวีรยา เปลี่ยนธนูวงศ์ ครูโรงเรียนวัดจุฬามณี นางนัญญาดี พูนผล ครูโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย และนางมณี บุญญาติัย ครูโรงเรียนวัดบางน้อย ที่ให้ความกรุณาในการตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณ บาทหลวงเสนอ ดำเนินสะดวก ครูใหญ่โรงเรียนตรุณานุกูลที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายกำจัด คงหนู ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 1 นายบุญลือ คชเสนีย์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา นายเสวก สิ้นประเสริฐ ครูโรงเรียนวัดดอนมะโนรา นายสนม ผิงงาม บาทหลวงอนุชา ดำรงค์ศักดิ์ ครูใหญ่โรงเรียนตรุณานุเคราะห์ ที่กรุณาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ให้ความร่วมมือส่งบุคลากรในโรงเรียนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ขอขอบคุณ นายแมนสรวง เพ็ญภู ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพรสมุทรสงคราม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมและร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดี

สุดท้ายขอขอบคุณ คุณภัทรชัย แซมเพชร เด็กหญิงวรัทยา แซมเพชร เด็กหญิงอรชพร แซมเพชร และเด็กชายพศิน แซมเพชร ที่ได้กำลังใจในการทำงานจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี